

İÇİNDEKİLER

Tablolar ve Şekiller Cetveli.....	10
Kısaltmalar	12
Transkripsiyon Sistemi.....	13
Giriş.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇEVİRİ YAKLAŞIMLARI

1.1 Çeviribilim Neyin Bilimidir?.....	25
1.2 Dil Odaklı Yaklaşımlar	28
1.2.1 Roman Jakobson	29
1.2.2 Çeviri Kaymaları (Catford)	31
1.2.2.1 Yapısal Kaymalar.....	33
1.2.2.2 Sınıfsal Kaymalar	34
1.2.2.3 Birimsel Kaymalar.....	34
1.2.2.4 Sistemiçi Kaymalar	34
1.2.3 Biçimsel Uyuşma ve Dinamik Eşdeğerlik (Nida)	35
1.2.4 Anlamsal Çeviri ve İletişimsel Çeviri (Newmark).....	39
1.2.5 Çeviri Stratejileri ve İşlemleri (Vinay ve Darbelnet)	42
1.3 İşlev Odaklı Yaklaşımlar	45
1.3.1 Katharina Reiss.....	46
1.3.2 Skopos Kuramı	48
1.4 Söylem Odaklı Yaklaşımlar.....	49
1.4.1 Açık Çeviri ve Örtük Çeviri (House).....	49
1.4.2 Kullanımsal-Göstergesel Yaklaşım (Hatim ve Mason).....	51
1.4.3 Mona Baker'ın Çeviride Eşdeğerlik Yaklaşımı	53
1.4.3.1 Sözcük ve Sözcük Üstü Düzeyde Eşdeğerlik.....	53

1.4.3.2	Dilbilgisel Eşdeğerlik.....	54
1.4.3.3	Metinsel Eşdeğerlik.....	54
1.4.3.4	Kullanımsal Eşdeğerlik.....	54
1.5	Sistem Yaklaşımları.....	55
1.5.1	Betimleyici Çeviri Araştırmaları.....	55
1.6	Biçim ve İçerik Tartışmaları.....	57
1.7	Klasik Arap Geleneğinde Çeviri.....	59
1.7.1	el-Câhız'ın Çeviriye Yaklaşımı.....	63
1.7.2	es-Safedî'nin Çeviri Sınıflandırması.....	67

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZCÜK DÜZEYİNDE ÇEVİRİ SORUNLARI

2.1	Sözcüğün Anlam Çerçevesi.....	69
2.2	Semantik Alanlar.....	74
2.3	Çeviri Açısından Üst anlamlılık-Alt anlamlılık.....	77
2.3.1	Hedef Dilde Üst anlamlı Sözcüğün Bulunmaması.....	79
2.3.2	Hedef Dilde Alt anlamlı Sözcüğün Bulunmaması.....	81
2.4	Sözcüksel Anlam Türleri.....	84
2.4.1	Düzanlam ve Eşdeğerlik Sorunları.....	86
2.4.1.1	Çeviri Açısından Eş anlamlılık.....	87
2.4.1.2	Çeviri Açısından Eşadlılık.....	90
2.4.2	Çeviri Açısından Yananlam.....	95
2.4.2.1	Tutumusal Anlam.....	100
2.4.2.2	Duygusal Anlam.....	101
2.4.2.3	Çağrışımsal Anlam.....	102
2.4.2.4	Anıştırmalı Anlam.....	103
2.4.2.5	Eşdizimsel Anlam.....	106
2.5	Arapçada Biçimsel ve Anlamsal Sözcük Tekrarı Çerçevesinde Çeviri Sorunları.....	109
2.5.1	Arapçada Sözcüksel Tekrar Türleri ve İşlevleri.....	111
2.5.1.1	Biçimsel Sözcük Tekrarı.....	111
2.5.1.2	Anlamsal Sözcük Tekrarı.....	113
2.5.1.3	Biçimsel Sözcük Tekrarlarında İzlenebilecek Bazı Çeviri Stratejileri.....	114

2.5.1.3.1	Tekrarlı Sözcüğün Hem Biçimini Hem de İşlevini Aktarma.....	115
2.5.1.3.2	Arapça Tekrarlı Sözcüğün Biçimini Değiştirerek Türkçeye Aktarma.....	115
2.5.1.3.3	Arapça Tekrarlı Sözcüğü Türkçeye Farklı Sözcüklerle Aktarma	116
2.5.1.3.4	Açıklama Yoluyla Çeviri.....	116
2.5.1.3.5	Eksilti Yoluyla Çeviri.....	118
2.5.1.3.6	Çıkarma Yoluyla Çeviri	118
2.5.1.4	Arapça Anlamsal Sözcük Tekrarlarının Çevirilerinde İzlenebilecek Bazı Stratejiler.....	118
2.5.1.4.1	Arapça İki veya Daha Fazla Tekrarlı Sözcüğü Türkçeye Tek Sözcük Olarak Aktarma.....	119
2.5.1.4.2	Arapçada Farklı Anlamlar Taşıyan Tekrarlı Sözcükleri Türkçeye Farklı Yapıyla Aktarma.....	120
2.5.1.4.3	Arapçada Pekiştirme ve Vurgu Amacıyla Kullanılan Yakın Anımlı İki Sözcüğü Türkçeye İki Farklı Sözcük Olarak Aktarma.....	120
2.5.1.4.4	Arapçada Tekrarlı Sözcükleri Türkçeye Aynen Aktarma.....	121
2.5.1.5	Anlamsal Paralellik.....	121
2.6	Eksilti Çerçevesinde Çeviri Sorunları	123
2.7	Kısaltmalar.....	128
2.7.1	Başharf Kısaltmaları [Abbreviations].....	128
2.7.2	Adlaşmış Kısaltmalar [Acronyms].....	129
2.8	Özel Adların Hedef Dile Aktarılması.....	131
2.9	“Gerçek Dostlar” ve “Sahte Dostlar”	131
2.10	Kültürel Farklılıklardan Kaynaklanan Çeviri Sorunları.....	134

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KALIPLAŞMIŞ İFADE DÜZEYİNDE ÇEVİRİ SORUNLARI

3.1	Eşdizimler	140
3.1.1	Eşdizimsel Aralık.....	143

3.1.2	Yapı Bakımından Eşdizimler	148
3.1.2.1	Serbest Eşdizimler	148
3.1.2.2	Sınırlı Eşdizimler	150
3.1.2.3	Bağımlı Eşdizimler	152
3.1.2.4	Eşdizimlerde Sözcük Dizilişi	155
3.1.2.4.1	Fiil+İsim Birlikteliği	156
3.1.2.4.2	Fiil+Fiil Birlikteliği	156
3.1.2.4.3	İsim+İsim Birlikteliği	156
3.1.2.4.4	İsim+Sıfat Birlikteliği	157
3.1.2.4.5	Fiil+İlgeç Birlikteliği	158
3.1.2.4.6	Fiil+Zarf Birlikteliği	158
3.1.2.4.7	İsim+İlgeç+İsim Birlikteliği	158
3.1.2.4.8	Sıfat+Zarf Birlikteliği	159
3.1.2.4.9	Girişik Tamlama	159
3.1.2.4.10	Cümlelerin Tamamının Birliktelik Oluşturması	159
3.1.3	İşlev Bakımından Eşdizimler	162
3.1.3.1	Kültür Odaklı Eşdizimler	162
3.1.3.2	Tipik ve Belirtik Eşdizimler	164
3.1.3.3	Kullanımsal Değişmeye Bağlı Eşdizimler	169
3.1.4	Eşdizimlerin Çevirisinde Karşılaşılan Genel Sorunlar	172
3.1.4.1	Eşdizimsel Uyuşmazlıklar	172
3.1.4.2	Hedef Dilin Eşdiziminin Detaylı Olması	174
3.1.4.3	Kaynak Metindeki Eşdiziminin Etkisinde Kalarak Eşdizimi Yanlış Yorumlama	175
3.1.4.4	Kültür Odaklı Eşdizimler	176
3.2	Deyimler	179
3.2.1	Deyimlerin Genel Özellikleri	179
3.2.2	Deyimlerin Çevirisinde Karşılaşılan Genel Sorunlar	183
3.2.2.1	Metinde Geçen Deyimin Farkında Olmak	183
3.2.2.2	Kaynak Dil Deyiminin Hedef Dilde Karşılığının Bulunmaması	185
3.2.2.3	Benzer Biçime Sahip Kaynak ve Hedef Dil Deyimlerinin Farklı Bağlamlarda Kullanılması	186

3.2.2.4	Kaynak ve Hedef Dillerin Metin Normlarında Deyimlerin Farklı Sıklıkta Kullanılması	187
3.3	Atasözleri.....	188
3.3.1	Atasözlerinin Genel Özellikleri	188
3.4	Deyim ve Atasözü Çevirilerinde İzlenebilecek Genel Stratejiler	191
3.4.1	Benzer Anlam ve Benzer Biçimle Çeviri.....	191
3.4.2	Benzer Anlam ve Farklı Biçimle Çeviri.....	193
3.4.3	Açıklama Yoluyla Çeviri.....	196
3.4.4	Çıkarma Yoluyla Çeviri.....	200

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GENEL ÇEVİRİ STRATEJİLERİ

4.1	Kültürel İkame Yoluyla Çeviri	202
4.1.1	Yabancılaştırma Yoluyla Çeviri	203
4.1.2	Öykünme Yoluyla Çeviri	206
4.1.3	Yerlileştirme.....	212
4.1.4	Kültürel Ödünçleme	212
4.1.5	İletişimsel Çeviri	215
4.2	Çeviride Telafi	217
4.3	Özelleştirme ve Genelleştirme.....	221
4.4	Açıklama Yoluyla Çeviri	222
4.4.1	Kaynak Metin Sözcüğünü Kullanarak Açıklama Yapma	226
4.4.2	Kaynak Metin Sözcüğünü Kullanmadan Açıklama Yapma	227
4.5	Ekleme Yoluyla Çeviri.....	228
4.6	Çıkarma Yoluyla Çeviri.....	230
4.6.1	Metinsel Bağlıklık Araçlarında Farklılıklar	231
4.6.2	Aktarılan Bilginin Hedef Dilin Bilgi Akışına Uymaması	234
4.6.3	Kültürel Farklılıklar	235
	Sonuç	239
	Kaynakça.....	245
	Terimler Dizini (Türkçe-İngilizce-Arapça)	255
	Dizin.....	265